

JAARVERSLAG 2023

ivn natuur
educatie
Leeuwarden e.o.

Samengesteld door:
Met dank aan:

Esther Dijkstra (secretaris)
Albert Jongbloed, Corry van der Meer, Lysbet Hoekstra,
Maartje van Sluis

INHOUDSOPGAVE:

Voorwoord

- 1. Bestuurlijk jaarverslag 2023**
- 2. Financieel jaarverslag 2023**
 - 2.1 Algemeen**
 - 2.2 Kascommissie**
 - 2.3 Jaarrekening 2023**
 - 2.4 Begroting 2024**
 - 2.5 Ledenadministratie**
- 3. Algemeen verenigingsjaarverslag 2023**
 - 3.1 Werkgroep vogels**
 - 3.2 Werkgroep Jeugd**
 - 3.3 Werkgroep activiteiten**
 - 3.4 Communicatiekanalen (Leeuwenbrief, afdelingswebsite, Social media)**

Voorwoord.

Voor u ligt het jaarverslag IVN Leeuwarden e.o. over het mooie verenigingsjaar 2023. In dat jaar konden onze leden weer onbeperkt bij elkaar komen voor iets meer dan 55 activiteiten die vanuit onze afdeling werden georganiseerd. Met een totaal van iets meer dan 1000 deelnemers, hier zijn we dan ook best wel trots op!

De ongeveer 35 vrijwilligers staken weer de koppen bij elkaar om mooie plannen te maken. De werkgroep activiteiten heeft het eerste volledige jaar achter de rug en heeft zich verder ontwikkeld. De vogelwerkgroep en de werkgroep Jeugd bleven onverminderd aan de weg timmeren met hun ruime aanbod aan natuurbelevissen. Een paar bestuursleden namen afscheid en hun plekje is weer opgevuld. We vinden het fijn dat een aantal afdelingsleden is begonnen aan de natuurgidsenopleiding. Wij wensen ze hierbij veel succes. Makers en beheerders van de website, Leeuwenbrief en Facebooksite bleven in 2023 goed al onze informatie kenbaar maken naar de leden en naar de buitenwereld. Nieuw afgelopen jaar was onze deelname aan de regionieuwsbrief.

De inzet van al deze mensen gebeurde omdat we allemaal werken vanuit dezelfde gedachte: onze passie en liefde voor de natuur en de wil om die passie te delen met anderen.

1. Bestuurlijk jaarverslag 2023

In 2023 nam algemeen bestuurslid Louise van Zeijl afscheid van het bestuur. Ook trad Martine Giesberts af als secretaris van de vereniging. Esther Dijkstra meldde zich aan om haar op te volgen. Vanaf oktober is ze aan de slag gegaan. Omdat ze niet bij de jaarvergadering 2023 aanwezig kon zijn, hoopt ze op de jaarvergadering 2024 officieel benoemd te worden. In het najaar toonden Rose IJsbrandy en Renske Bakker interesse in een bestuurstaak. Zij hebben inmiddels een paar bestuursvergaderingen bijgewoond en ze zijn beiden enthousiast. Rose IJsbrandy zal in de jaarvergadering 2024 worden voorgedragen als algemeen bestuurslid. Renske Bakker heeft tot juni 2024 geen tijd en hoopt daarna aan te sluiten bij het bestuur.

Het bestuur heeft gewerkt aan het preventiebeleid. Er is besloten dat alle vrijwilligers van de werkgroep Jeugd de richtlijnen gedragscode dienen te ondertekenen en er zal voor hen een VOG worden aangevraagd. Louise van Zeijl heeft hiervoor een pasklaar plan preventiebeleid gemaakt.

Marianne de Jongh wil de taak van vertrouwenscontactpersoon voor onze afdeling op zich nemen. In 2024, zodra dit officieel geregeld is, gaat zij in functie en wordt informatie hierover op de afdelingswebsite geplaatst.

Het bestuur heeft de verzekering voor leden en vrijwilligers uitgezocht en Esther Dijkstra heeft hiervoor voor alle vrijwilligers de juiste registratie in de ledenadministratie ingevoerd.

Er is nagedacht over het punt 'samenwerking'. Wat betreft samenwerking met natuurorganisaties als bijvoorbeeld KNNV en de Fryske Feriening Fjildbiology (FFF) is besloten om dit beperkt te houden tot het versturen van uitnodigingen voor bepaalde activiteiten van ons, denk aan lezingen. De afdeling zal op verzoek van andere organisaties hun activiteiten die voor onze leden interessant kunnen zijn delen via onze communicatiekanalen.

Sita Bakker heeft het afgelopen jaar in gang gezet om regelmatig contact te houden met alle werkgroepen, om te weten wat daar speelt en om waar nodig ze ondersteuning te kunnen bieden. Zo bleek onlangs dat werkgroep Jeugd versterking vraagt om hun huidige

leeftijdsgroep basisschoolkinderen te kunnen verbreden naar ook andere leeftijdsgroepen binnen Jeugd.

In 2023 is de jaarvergadering nog in oktober gehouden. Dit was nog de nasleep van de coronamaatregelen. Officieel moet volgens de statuten de jaarvergadering worden gehouden in de eerste zes maanden van het jaar. Met ingang van 2024 zal daarom de jaarvergadering weer in de eerste helft van het jaar plaatsvinden.

Het bestuur bedankt alle actieve vrijwilligers hartelijk voor hun bevoegen inzet het afgelopen jaar. Ook de leden die hun betrokkenheid toonden middels het stellen van vragen, het delen van tips of een bijdrage leverden aan de Leeuwenbrief: dank jullie wel! Al deze mensen zijn goud waard voor onze IVN afdeling.

Met vriendelijke groet,

Sita Bakker – voorzitter

Albert Jongbloed – penningmeester

Rose IJsbrandy – kandidaat algemeen lid

Esther Dijkstra – kandidaat secretaris

Financieel jaarverslag

2.1. Algemeen

Sinds januari 2023 wordt de functie van penningmeester vervuld door Albert Jongbloed, benoemd op de ALV van november 2022. IVN afdeling Leeuwarden e.o. heeft bankrekeningen bij ABNAMRO, een rekening-courant en een spaarrekening. De financiële administratie wordt gevoerd in een Excel bestand waarin de ontvangsten en uitgaven worden bijgehouden.

2.2 Kascommissie

Op 27 februari 2024 kwam de kascommissie, bestaande uit Louise van Zeijl en Teartse van der Zee bijeen om de financiële administratie over het kalenderjaar 2023 te controleren. Op basis van dit onderzoek, zijn zij van mening dat de financiële verantwoording op de juiste wijze heeft plaatsgevonden. De kascommissie wordt hartelijk bedankt voor haar bijdrage.

2.3 Jaarrekening 2023

Over het jaar 2023 sluit de resultatenrekening met een positief saldo van € 225, dit bedrag is toegevoegd aan de Algemene reserve.

Van de ontvangen contributies (ca. € 3.750) is het grootste deel besteed aan een blijk van waardering voor onze vrijwilligers ten bedrage van € 1.000. Verder horen de activiteiten van Jeugdwerkgroep (ca. € 700) en de vogelwerkgroep (ca. € 400) tot de grotere uitgaven. De activiteitenwerkgroep heeft lezingen georganiseerd en enkele uitstapjes, naar Gruttoland bij Murk Nijdam en naar Marker Wadden, aan deze activiteiten is ca. € 600 besteed.

De balans per 31 december 2023 geeft een getrouw beeld van het eigen vermogen van de vereniging.

De vooruit ontvangen bijdragen op de balans betreft de bijdrage van deelnemers voor de cursus vogelherkenning, welke start in 2024. Nog te betalen kosten zijn declaraties van de Jeugdwerkgroep.

Balans per 31 december 2023

Activa	€	Passiva	€
ABNAMRO spaarrekening	20.298	Algemene reserve	19.600
ABNAMRO r/c	2.173	Vooruit ontvangen bijdragen	2.270
Kas	93	Nog te betalen kosten	694
	22.564		22.564

Resultatenrekening 2023

Baten	€	Lasten	€
Contributie	3.747	Vogelwerkgroep	408
Rente spaarrekening	124	Jeugdwerkgroep	686
		Activiteitenwerkgroep	603
		Ledendag	275
		Algemene Leden Vergadering	199
		Kosten vrijwilligers	991
		Bankkosten	188
		Bestuurskosten	296
		Resultaat	225
	3.871		3.871

2.4 Begroting 2024 IVN Leeuwarden

Op de Algemene Leden Vergadering van 9 november 2022 is aan het bestuur ruimte verleend om een deel van de reserves in te zetten voor activiteiten die ten gunste komen aan de leden.

In de begroting voor het jaar 2024 is een tekort geraamd van 350 euro dat ten laste zal komen van de reserve. Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van vergelijkende cijfers uit voorgaande jaren en rekening houdend met nieuwe initiatieven en prijsstijgingen.

Begroting 2024

Baten	€	Lasten	€
Contributie afdracht Landelijk	3.600	Vogelwerkgroep	400
Rente spaarrekening	250	Jeugdwerkgroep	700
		Activiteitenwerkgroep	1.000
		Ledendag	300
		Algemene Leden Vergadering	250
		Kosten vrijwilligers	1.000
		Bankkosten	250
Ten laste van reserve	350	Bestuurskosten	300
	4.200		4.200

2.5 Ledenadministratie

Op 31 december 2023 stond het ledenaantal van de afdeling op 279 leden. Hiermee hebben we iets meer leden dan het gemiddeld verwachte aantal van ongeveer 250 leden. Onder het ledenaantal zijn er 9 huisgenootleden en 1 jeugdlid. IVN Leeuwarden heeft geen donateurs.

3.1 Werkgroep vogels

De Vogelwerkgroep bestond op 1 januari 2023 uit 16 leden: Jan de Boer, Wijnand Jager, Marjan Koeze, Jan Kramer, Teike van Minnen-Achternveld, Nico Rodenhuis, Marianne de Jongh, Cisca Vaillant, Jan Willem Verbeek, Anne Slagman-Heiligers, Wiske Overmaat, Niek van der Zee, Doede de Boer, Albert Eggens, Linda Veeman en Corry van der Meer. In de loop van het jaar zijn Anne en Egbert gestopt als lid van de werkgroep. Jaarlijks worden de volgende activiteiten georganiseerd: een vogelcursus, thema-excursies en vogelochtenden en natuurexcursies. Op 9 oktober werd de jaarlijkse vergadering van de Vogelwerkgroep gehouden. Daarnaast overleggen de leden afzonderlijk en/of is er mailcontact. Wiske Overmaat plaatst de activiteiten van de werkgroep op de website en Facebook.

Cursus Vogels en Vogelherkenning 2023

Op 15 januari startte de cursus met 24 deelnemers met op het programma: zeven theorie-avonden en vijf excursies. Dit jaar voor het eerst aangevuld met vijf nieuwsbrieven. Ook deze keer was het een mix van cursisten met weinig of veel vogelkennis. Tijdens de cursusavonden en excursies delen de meer ervaren vogelaars hun kennis graag met de minder ervaren vogelaars. De groep was leergierig en enthousiast. Tijdens de laatste theorie-avond werd er een WhatsApp-groep gemaakt om contact met elkaar te houden en ervaringen of vogelweetjes te delen. De cursus werd op 27 mei afgesloten met de excursie moerasvogels in natuurgebied Houtwiel en aansluitend met koffie/thee en iets lekkers bij Boerderij de Omleiding in Feanwâlden.

In het najaar zijn we gestart met de voorbereidingen voor de cursus in 2024. Voor het onderdeel roofvogels hebben we een nieuwe docent gevonden. De cursistenwerving verliep voorspoedig. Binnen vier weken was de cursus met 26 aanmeldingen volgeboekt.

Thema-excursies

Op 18 maart werd de excursie *'De skriezen en hoantsen binne der wer'* gehouden, georganiseerd door Jan Kramer, Nico Rodenhuis en Klaas Visser. Voorafgaand aan de excursie hield Jos Hooijmeijer van de Rijksuniversiteit Groningen een presentatie over het langlopende onderzoek van grutto's met onderwerpen als: de veranderende habitat in het broedgebied, op de migratieroutes en in de overwinteringsgebieden. 21 deelnemers gingen met de organisatoren naar de Friese Zuidwesthoek op zoek naar grutto's en kemphanen met kleurringen.

Op 21 mei werd de excursie *'Vroege Vogels'* in de Jan Durkspolder bij Oudega gehouden, georganiseerd door Jan de Boer en Wijnand Jager. De excursie startte om 5.00 uur. Er namen 19 vroege vogels deel aan de excursie, ze maakten een wandeling door het gebied, zagen de zon opkomen en hoorden de eerste vogels zingen.

Op 2 september hebben Cisca Vaillant en Fokje Altenburg de thema-excursie *'Steltlopers'* weer georganiseerd. Dertien deelnemers genoten van de grote groepen steltlopers die werden waargenomen langs de Waddenkust. Docent Henk Hiemstra was verhinderd, Cisca heeft deze taak op zich genomen. De deelnemers kregen voorafgaand aan de excursie informatie over de steltlopers. Ook werd het belang van het waddengebied tijdens de jaarlijkse vogeltrek benadrukt – het waddengebied is van levensbelang voor duizenden vogels.

Vogelochtenden

Elke eerste zaterdag van de maanden oktober tot en met juni werd een *Vogelochtend* georganiseerd. Het betreft een excursie waarvoor opgave noodzakelijk is. Deelname is gratis, behalve

€ 7,00 voor de chauffeur voor het meerijden. De belangstelling was wisselend en vooral afhankelijk van de weersomstandigheden. Gemiddeld 10 tot 14 personen namen deel aan de vogelochtenden.

Voor de '*Vogel/Natuurexcursies op zondag*', twee weekenden later dan de zaterdagexcursie, is ook opgave vereist. Een zondagexcursie (hele dag) is pittiger. De locatie is meestal op afstand, men start vroeg en er wordt een grotere afstand gelopen. Gemiddeld 10 personen namen deel aan de zondagexcursies.

Doel van de cursussen, vogelochtenden en excursies

Het doel van de cursus, excursies en vogelochtenden is om zoveel mogelijk mensen te laten beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Het bezoeken van prachtige natuurgebieden en de opgedane kennis en tips, zorgt ervoor dat natuurbeleving mooier wordt. Samen met de docenten en de excursieleiders, zorgt de werkgroep ervoor dat de deelnemers veel plezier beleven aan de activiteiten. De leden van de Vogelwerkgroep ervaren de spontaniteit, het grote enthousiasme en de leuke reacties van deelnemers, docenten en excursieleiders, als een grote stimulans om door te gaan.

Jan Willem Verbeek en Corry van der Meer
Coördinatoren Vogelwerkgroep

3.2 Werkgroep jeugd

Bij de werkgroep Jeugd zijn ongeveer 18 vrijwilligers aan de slag. Lysbet Hoekstra is de coördinator. Hier volgt een schematisch overzicht van de activiteiten in 2023. Een aantal daarvan is in samenwerking met IVN Noord geweest. Van de activiteiten met als thema bodemdieren zijn er publicaties in de regionale media verschenen.

Thema	Titel	school / kinder-workshop / excursie	locatie	leeftijd / groep	Aantal deelnemers	Beschrijving
Moestuin	kennismaking IVN & zaaien	kinder-workshop	Sint Bonifatius te Dokkum	groep 1 en 2 (4-5 jaar)	21	Les over beroepen waaronder natuur & zaaiers in kader van opleiding pedagogisch medewerker
Tuinvogels	Tuincheck Tuinvogels	kinder-workshop	dbieb, Werkplaats Blokhuispoort te Leeuwarden	4-11 jaar	12	Uitleg vogeigenschappen, snaveltests en vogelvoer maken
Tuinvogels	Tuincheck Tuinvogels	school	IKC De Sprong te Leeuwarden	groep 4-5	25	miniles over vogels gegeven door Lize en Lieke Hoekstra
Tuinvogels	Tuincheck Tuinvogels	school	IKC De Sprong te Leeuwarden	groep 3 en 4	50	Tuinvogeltelling, vogels spotten met verrekijkers, ook buiten, vogelsnaveltests en vogelvoer maken
Vogels	NL DOET: Vogelhuisjes maken, takken rillen en snoeien -	kinder-activiteiten	Rustpunt Leeuwarderbos	welpen (7-11 jaar)	15	NL DOET activiteit georganiseerd door het Rustpunt Leeuwarderbos met Natuureducatieve ondersteuning van IVN Jeugdwerkgroep en vogelwerkgroep (Nico)

	met Scouting Esdoorn					
Moestuin	De Natuur wordt wakker: tijd voor de moestuin	kinderworkshop	dbieb, Werkplaats Blokhuispoort te Leeuwarden	6-10 jaar	12	uitleg over zaden en eetbare planten delen, daarna zelf zaaijakjes maken en zaaien
Bijen & wespen	Bijen & wespen	school	IKC Albertine Agnes te Leeuwarden	groep 4 en 5	47	Project Bijen & Wespen samen met Karin Akkermann van IVN de Wâlden: uitleg in de klas, daarna een parcours van ontdek opdrachten en een parcours met maak opdrachten. Ter afsluiting vullen van het grote insectenhotel van de gemeente op de groenstrook naast school
Vissen	Hoe zwemt een vis?	kinderworkshop	dbieb, Werkplaats Blokhuispoort te Leeuwarden	6-10 jaar	12	Workshop vol met 15 aanmeldingen maar enkele afmeldingen, film over zwemmende vissen, uitleg met powerpoint en bewegende vissen knutselen
Opdag NP	kinderactiviteiten op Nationale parkendag Alde Feanen	kinderactiviteiten	Bezoekerscentrum NP Alde Feanen te Earnewoude	alle leeftijden	ca 100	insectenhotelblikken, zaadbommen, bodemdierpjes zoeken, etc. kleurplaat: 4 kinderen, bodemdierpjes: 15 volw + 18 kinderen, zaadbommen 19 volw en 30 kinderen, insectenhotelblikken 29 volw en 34 kinderen (overlap in mensen: schatting ca 100 totaal)
Slootjesdag	Slootjesdag	school	CBS Wilhelminaschool Fonteinstraat	groep 3	18	uitleg sloot in de klas en daarna met de klas naar de "sloot" (vijvers in Westerpark)
Slootjesdag	IVN Noord - slootjesdag	excursie	Lauwersnest NP Lauwersmeer	alle leeftijden	30	vrij rustig, tropisch warm, opvallend veel Duitssprekende bezoekers
Slootjesdag	Slootjesdag	excursie	volgt	gezinnen	100	IVN Slootjesdag weekeinde (9-11 juni 2023), duidelijk rustiger ivm tropische temperatuur
Bos excursie	Smaak/Geurwandeling en geocache speurtocht	(kinder)-excursie	Rustpunt Leeuwarderbos - NME praamvaard combi	kinderen & volwassenen	20	Leeuwarderbos excursies in samenwerking met Natuurmuseum Fryslân - praamvaart naar het Leeuwarderbos gevolgd door excursies. Carin de kindereexcursie, Angelique de volwassenen smaak excursie
Bos excursie	Smaak/Geurwandeling en geocache speurtocht	(kinder)-excursie	Rustpunt Leeuwarderbos - NME praamvaard combi	kinderen & volwassenen	20	Leeuwarderbos excursies in samenwerking met Natuurmuseum Fryslân - praamvaart naar het Leeuwarderbos gevolgd door excursies. Carin de kindereexcursie, Angelique de volwassenen smaak excursie
Bodemdieren	Bodemdierendagen	kinderexcursie	Blokhuispoort te Leeuwarden	5-11 jaar	10	Activiteit georganiseerd door NIOO-KNAW in samenwerking met IVN Leeuwarden als "Start" activiteit van de Bodemdierendagen. Speciaal hiervoor een preview van de opera "Benno" over een slak van PIER 21 en met WUR onderzoeker Gerard Korthals
Bodemdieren	Bodemdieren - Bodemsafari	kinderworkshop	Blokhuispoort te Leeuwarden	6-11 jaar	15	Op Bodemdierjessafari in de Honey suckle garden van de Blokhuispoort. Daarna de vangsten en meegebrachte diertjes bekijken in de werkplaats o.a. met de microscoop.
Bijen & wespen	Insectenidylle try out	school	IKC De Sprong te Leeuwarden	groep 5	21	Try-out les Wilde bijen en opdrachten parcours

Groen in de stad	Treasure hunt Europarc conference youth group	youth (18-30) excursie	EUROPARC 50th Conference - youth activity - Centrum : Leeuwarden vanuit WTC naar Olderhoofsterkerk hof en terug	18-30 jaar	60	ca 60 (4 groepen van ca 15) deelnemers aan de wandeling Natuur en cultuur door het centrum van Leeuwarden met opdrachten in Goosechase - georganiseerd met youth core team - Karlijn Barf
Bodem-dieren	Bodemdieren-dagen	excursie	Oude Begraafplaats Rengerspark te Leeuwarden	alle leeftijden	10	City battle bodemdierendagen gemeente Leeuwarden: GEWONNEN
Padden-stoelen	Paddenstoelen-excursie	excursie	Leeuwarderbos bij Rustpunt	6-11 jaar (+ ouders)	23	Excursie paddenstoelen in Leeuwarderbos met inktzwammeninkt schilderen, kleurplaat zwammen etc. (ca 12 deelnemers, 1 oudere zus (13), ca 6 ouders en 4 volw begeleiders)
Bodem-dieren	Bodemdieren - Bodemsafari	school	IKC Middelsee te Goutum	groep 1-2	8	Kleuterles op deze school als IVNer (gratis: Kleuterjuf is lid jeugdwerkgroep), andere lessen als Zzp-er (tegen vergoeding)
Kerst	Kerstversiering uit de natuur	workshop	dbieb, Werkplaats Blokhuispoort te Leeuwarden	6-13 jaar	12	Kerstversiering maken met natuurlijk materiaal: uitleg verschillende naaldbomen en boomvruchten

totaal 541

3.3. Werkgroep activiteiten

De werkgroep activiteiten is in 2022 opgericht om naast het ruime aanbod van vogelactiviteiten ook andere onderwerpen over natuur en duurzaamheid aan bod te laten komen.

Natuur in de buurt is een van de vier kernthema's van het IVN landelijk gezien. De werkgroep geeft dan ook de voorkeur aan onderwerpen die gaan over de Friese en Nederlandse natuur en duurzaamheid. Maar het mag af en toe ook gaan over bijvoorbeeld een natuurgebied elders in de wereld.

De werkgroep organiseert ook de leden(mid)dag. Op deze dag is er naast een natuuractiviteit ook ruimte voor ontmoeting met andere leden. Het blijkt lastig een betaalbare zaal te vinden dichtbij een natuurgebied.

2023 was het eerste volledige jaar dat de werkgroep heeft gedraaid. Redelijk blanco begonnen kreeg de werkgroep in de loop van het jaar steeds meer vorm.

Er is een eigen mailaccount aangemaakt. Esther heeft een werkwijzer/ handleiding voor de werkgroep opgesteld. Wanneer er in de toekomst wisseling is van vrijwilligers, dan kan een nieuwe kracht m.b.v. deze werkwijzer gemakkelijk worden ingewerkt.

Omdat de werkgroep eind 2022 was opgericht, is een deel van de activiteiten pas in 2023 bedacht en georganiseerd. Hierdoor zijn meerdere activiteiten niet in het jaarlijkse activiteitenboekje Composiet verschenen. Ook konden sommige activiteiten niet mee in de Composiet omdat zich soms kort van tevoren een kans voor een geschikte activiteit aandiende. Die activiteiten werden dan zo snel mogelijk gecommuniceerd zowel intern naar alle IVN leden als ook extern.

Voor niet-IVN leden werd voor een activiteit meestal een bijdrage van €3,00 gevraagd. Voor de Marker Wadden en Gruttoland was er een korting voor afdelingsleden. Carpoolers betaalden een benzinevergoeding aan de chauffeur.

Esther Dijkstra en Sita Bakker (coördinator) hebben het volledige jaar de werkgroep bemand. In mei heeft Doede de Boer de werkgroep verlaten en heeft Kirsten van der Vegt zich bij de werkgroep aangesloten. Sita heeft in 2023 de meeste activiteiten georganiseerd.

Esther heeft de ledendag geregeld en de lezing over vlinders georganiseerd. Kirsten heeft zich georiënteerd op nieuw te ontplooiën activiteiten voor het komend jaar, waaronder een klimaatspel. Doede heeft de excursie Gruttoland geregeld.

Jaaroverzicht activiteiten:

12 februari Excursie Leeuwarder bos door Rienk Versloot. Deze gratis excursie voor maximaal 8 IVN leden was binnen een dag volgeboekt. Rienk heeft veel kennis over dit bos en hij heeft er prachtig over verteld.

29 april Excursie Gruttoland. Deze excursie bij boer Murk Nijdam met de vogelhutten bij de plasdras gebiedjes voor maximaal 20 personen was volgeboekt minus een ziekmelding. Het was een geslaagde excursie.

22 maart Lezing Spitsbergen door Merel Zweemer. Het aantal bezoekers was ongeveer 25 personen. De lezing bood een goed verslag van de reis.

12 mei Excursie Leeuwarder bos voor rolstoel gebonden personen en mindervaliden. IVN natuurgids Rienk Versloot gaf de excursie en hij werd begeleid door Sita Bakker om beter te kunnen afstemmen op de behoeften van de doelgroep. Er werd gezorgd voor koffie en thee met oranjekoek. Het was een geslaagd uitstapje.

17 juni Excursie 'Om de Dobben' Burgum door Betty Kooistra. Inspirerende excursie voor 12 deelnemers.

1 juli Excursie Peazumerlannen. Excursie voor volwassenen en kinderen door natuurgids Annet Elzinga. Deze excursie voor maximaal 17 personen was in eerste instantie volgeboekt. Helaas kwamen er uiteindelijk maar vier deelnemers opdagen wegens ziekte, autopech en mogelijk door een verkeersopstopping.

26 augustus Excursie 'spinnen en beestjessafari' Om de Dobben, Burgum door Betty Kooistra. 9 deelnemers. Na de leerzame excursie werd er gezamenlijk nog koffie gedronken.

23 september: Excursie Marker Wadden met organisatie FOGOL van Debby Doodeman vanuit Enkhuizen. Na bekendmaking van deze excursie liep het storm met aanmeldingen, er kwamen zelfs 17 mensen op een wachtlijst. Sita kon nog bij FOGOL een paar plekken bijboeken: totaal aantal deelnemers: 27. Cor de Vries heeft in de Leeuwenbrief van december een mooi verslag geschreven over deze prachtige dag.

28 oktober Ledenmiddag Allardsoog met gids Jan Valkena van It Fryske Gea. Marjan Koeze heeft over de ledenmiddag een verslagje geschreven in de Leeuwenbrief van december. Na de excursie was er tijd voor ontmoeting in het NIVON huis. Er was een weggeefhoek met natuurspullen, koffie met gebak en als afsluiter soep met broodjes verzorgd door Kirsten. 15 deelnemers. De reacties van de deelnemers waren positief.

29 november lezing over de Pantanal en nationaal park Emas, Brazilië door Lieuwe van Welie. 19 bezoekers. Het was een mooie lezing met prachtige foto's.

7 december lezing dagvlinders en dagactieve nachtvlinders door Gerard Bergsma van werkgroep dagvlinders Friesland. 32 bezoekers. De reacties waren vooral positief. Ongeveer de helft van de bezoekers was geen IVN lid. De activiteit was gecommuniceerd in de whatsapp groep 058 waarnemingen, op de Facebooksite van het Leeuwarder bos, in de digitale leeromgeving van studenten groene opleidingen HBO Van Hall Larenstein en MBO Aeres en verscheen ook in de uit-agenda van de Leeuwarder Courant. Werkgroep en spreker waren blij verrast met de opkomst van een aardig aantal studenten van de groen-opleidingen.

Excursies Maartje van Sluis

Natuurgids Maartje van Sluis heeft in 2023 drie excursies door het Hemmemapark in Berltsum georganiseerd los van de werkgroep activiteiten.

22 april, 12 deelnemers. Een zeer geanimeerde excursie langs de stinzenplanten en rond de vijver. De deelnemers waren verrast dat er zo'n mooi park in Berltsum was.

28 oktober, 12 deelnemers. Een interessante excursie met veel aandacht voor de paddenstoelen in het park. Onder de deelnemers bevonden zich nogal wat cursisten van de

opleiding tot natuurgids. Een van de deelnemers heeft een verslag gemaakt dat in de Leeuwenbrief van december gepubliceerd is.

4 november, 5 deelnemers. Omdat de excursie op 28 oktober volgeboekt was, werd deze extra mogelijkheid geboden. Ook nu toonden de deelnemers veel belangstelling voor de paddenstoelen en was er ruimte voor gesprek met de cursisten nu de groep wat kleiner was.

3.4 Communicatiekanalen

Afdelingswebsite.

De afdelingswebsite wordt beheerd door Maartje van Sluis. Ze plaatst aankondigingen voor activiteiten op de web agenda. Wiske Overmaat plaatst hier de activiteiten van de werkgroep vogels.

Vanuit de Leeuwenbrief selecteerde Maartje boeiende artikelen voor de web rubriek 'de natuur in'. In de rubriek 'Nieuws' verschenen het jaarverslag, een artikel over een insectenidylle in Leeuwarden en een artikel over plaatsing digitale NDE-gids (gids voor natuureducatie basisscholen). Maartje plaatste op de site een aanmeldingsbutton voor de Leeuwenbrief, waar geïnteresseerde niet-IVN leden zich kunnen aanmelden voor de mailinglist nieuwsbrieven.

Afdelingsnieuwsbrief en regionieuwsbrief

Maartje van Sluis zorgde ook voor de samenstelling van de Leeuwenbrief, onze digitale afdelingsnieuwsbrief. Over het afgelopen jaar schrijft zij:

In 2023 zijn er in totaal 14 nieuwsbrieven verstuurd. Vier Leeuwenbrieven en vijf regionieuwsbrieven. Daarnaast diverse extra nieuwsbrieven om te attenderen op activiteiten of uit te nodigen voor belangrijke afdelingsbijeenkomsten. Al deze nieuwsbrieven worden door circa 70% van de ontvangers geopend. De ene keer staan er wat meer artikelen in dan de andere keer. Het interview met Jan Kramer is het allermeeft gelezen. De excursie naar de Marker Wadden kon ook op veel belangstelling rekenen. De ontvangers lezen graag over mensen die op een of andere manier actief zijn voor IVN, over natuurwaarnemingen en ook tonen ze interesse in een keur aan activiteiten.

Maartje Versluis.

Social media

Wiske Overmaat en Sita Bakker waren de beheerders van de Facebookpagina van onze afdeling. Hier werden met name activiteiten aangekondigd en excursieverslagen geplaatst. Kirsten van der Vegt kwam met het idee om ook een Instagram account aan te maken om een jongere doelgroep beter te kunnen bereiken. Helaas is dat nog niet gelukt.